

Ockelbo

Landsbygden ryter ifrån – i trådarna som visas på Wij

11 juni 2022 05:00

Landsbygden behöver inte stadens brist på perspektiv, den kan stå på egna ben. Det förkunnas i Folkteaterns show "Landsbygdsupproret" – in i minsta kostymdetalj. Nu visar Wij Trädgårdar scenkläderna som hundratals personer har broderat med slagord och kärlek.

Ebba Pettersson

Text

i Det här är en recension. Analys och värderingar är skribentens egna.

Bjärtådräkten från Ångermanland är förlaga till det här livet, som Ebba Wigren bär i föreställningen. Den riktiga dräkten har hennes anmodrar burit.

Bild: Ebba Pettersson

Det blev stor succé under våren för "Landsbygdsupproret", Folkteaterns föreställning där Samantha Ohlanders sjunger ut **sin ilska över landsbygdens situation**, tillsammans med bandet Byalaget.

Showen turnerade till mindre orter i hela länet – och i höst blir det turné med Riksteatern till en rent imponerande mängd platser i landet.

I luckan mellan spelperioder får scenkostymerna egentid i rampljuset. Folkteatern och Wij Trädgårdar visar dem i utställningen "Trådar som väver oss samman".

– Det är första gången vi samarbetar på det här viset. Vi har byggt idén tillsammans och det är jättekul att vi får del av Folkteaterns kompetenser i utställningen, säger Yngve Gunnarsson från föreningen Konst & Landskap.

Han och Maria Forsling Jenke susar runt i lokalen. När allt är klart ska musiken från showen klinga över rummet och ljus och bilder ska förhöja upplevelsen.

Maria Forsling Jenke och Yngve Gunnarsson från föreningen Konst & Landskap.
Bild: Ebba Pettersson

Kostymerna må se spännande ut från publikplats, men de blir mer fascinerande ju närmre man tittar. Förklaringen: Designern Tove Berglund och ett hundratal brodöser.

Berglunds design är en sprakande krock mellan klassiska bygdedräkter och det där som ibland lite fnissigt kallas modern folkdräkt – jeans, foppatofflor,

keps, camouflajacka och reflexväst (jag utgår från att det är ordleken man fnissar åt, inte de toppenbra och sköna kläderna).

Tove Berglund har utgått från dräkter som knyter an till bandmedlemmarna. Som camouflagelivet kantat med varselgult – det är baserat på Bjärtådräkten i Ångermanland.

Samantha Ohlandes bär den skira blusen på scenen. Christina Jernewall har broderat den med Gästriklands landskapssymboler liljekonvalj, gråal och tjäder. Plus lite kaxig text.
Bild: Ebba Pettersson

När kostymdelarna var färdigsydda skulle de broderas. De skickades till hemslöjdsföreningar i Hälsingland och Gästrikland och till Broderiakademiens lokalgrupp Lösa Boliner, med uppdraget att brodöserna skulle tolka sin egen plats.

I utställningen syns resultaten ordentligt. Ett härligt exempel är lomman, en sån där dräktficka som hänger utanpå kläderna, med vindkraftverk som applikation i reflextyg. En annan är de strumpor som fått bårder och änglar – inspirerade av dräktdelar från Valbo.

Lomman med vindkraftverk är broderad av Ulla Forsberg, Gästriklands hemslöjdsförening. Strumpor med änglar och bårder har Gunilla Johansson, Ingela Udd, Anna-Karin Hainsworth, Ingrid Loock och Eva Johansson broderat.
Bild: Ebba Pettersson

Utställningens huvudnummer, utopiklänningen, kom till på ett annat sätt. Till den har hundratals brodöser från hela landet bidragit med sina tankar om landsbygd och liv. De har sytt dem på bitar av vit tyll som Tove Berglund sedan satte ihop till klänningen.

Brodera på tyll kan inte vara lätt. De vanliga förutsättningarna är liksom borta när tyget är tunt och transparent. Att lösa det har krävt uppfinningsrika och skickliga fingrar – och jösses, vilket resultat.

Utopiklänningen är utställningens huvudnummer. De 70 broderier som utgör kjol och ärmar syns också i ljusspelet i taket.
Bild: Ebba Pettersson

Stubbar och soluppgångar över talltoppar varvas med kossor, bin och bygdegårdar. Där finns slagord som "avkolonisera Sápmi" och "Kollektivtrafik åt alla". Glädje och oro, kära ting och farliga.

Allt går inte att se i lager på lager, men en lösning är på gång.

– Vi kommer att visa ett bildspel med alla broderierna. Dessutom hade de i föreställningen ett ljusspel där broderierna stiliserats – det visar vi härinne, säger Maria Forsling Jenke.

Renarna springer över den snövita tyllen under orden "avkolonisera Sápmi".
Bild: Ebba Pettersson

Yngve Gunnarson tror att utställningen kan vara till glädje både för de som sett "Landsbygdsupproret", och för de som får möjlighet att se showen i höst.

Den står också på egna ben, eftersom brodösernas tankar får ta plats.
Trådarna som bundit dem samman slingrar också in mig.

Det är studenttider i Ockelbo. Blommor i band fladdrar i vinden när finklädde ungdomar cyklar genom centrum. Jag tänker på min egen student, då jag för första gången bar Älvdalsdräkten efter ett väldigt meckande med att få fram skor och nåla sjalar.

Bin broderade på vit tyll.
Bild: Ebba Pettersson

Aldrig förr har jag kopplat samman den med mina foppatofflor. Men jag borde ha gjort det, de behövdes efter att ha tågat i lånade pjuck.

I utställningslokalen hörs Samantha Ohlander besjunga människans litenhet, och landsbygdens styrka att få höra till. Samma koppling dyker upp i ett av brodösernas citat:

"Som numera stadsbo saknar jag stjärnornas sällskap och att få de stora perspektiven på livet – att få känna människans 'litenhet' i förhållande till de avlägsna stjärnorna."

Längtan sticker nålen rakt i hjärtat. Det där upplever jag dagligen, att man ser för kort i stan. Uppåt ligger ett disigt lock mellan mig och stjärnorna. Framåt är synfältet stökigt av byggnader och bilar och bråte. Bergen blånar ingenstans.

Den storslagna litenheten – man kan aldrig få för mycket av den – får inte plats. Perspektiven saknas.

En liten bygdegård är många byars hjärta. På utopiklänningen har den fått ett hjärta vid namnet.

Bild: Ebba Pettersson

Att stadens perspektiv härskar över landsbygdens är precis det som "Landsbygdsupproret" vänder sig emot.

Men vad är landsbygdens perspektiv, vad vill den vara? De tankarna får sällan plats när samtalet oftare handlar om att rädda det som räddas kan.

Omkring hundra brodöser har gett sina svar på frågan. I utställningen i Ockelbo ska de få synas ordentligt. Kanske kan deras trådar väva något nytt.

Fakta

Utställning

"Trådar som knyter oss samman"

Av och om showen "Landsbygdsupprorets" scenkostymer.

Samarbete mellan Wij Trädgårdar och Folkteatern Gävleborg.

Kulturmagasinet, Wij Trädgårdar, 11 juni-21 augusti.

Wij Trädgårdar

Nästa artikel under annonsen

Tipsa oss

☎ 026-15 93 02

✉ tips@arbetarbladet.se

🔗 Till vår tipsatjänst

Kontakta oss

☎ 010-709 79 00

(Kundtjänst)

